

Boekbespreking

Wij zien u wel in de rechtszaal

(Paul Ruijs)

In talloze brieven en rapporten bestrijdt Paul Ruijs al jarenlang de arrogantie en belangenverstremgeling die hij ziet bij gezaghebbende personen als advocaten, notarissen en rechters. Hij concludeert in zijn onlangs verschenen boek dat de verliezende partijen van het begin af aan geen schijn van kans hadden. In plaats van gedegen feitenonderzoek en weloverwogen juridische beslissingen neemt hij steeds dezelfde nestgeur waar bij tegenpartij, advocaat en rechter.

Leo van Osch
redactielid

Ruijs behandelt een tweetal geruchtmakende zaken waar hij als juridisch adviseur mee te maken kreeg: het onderzoek van de Consumentenbond naar de kwaliteit van brood (1993), en de rol van ANWB en TNO bij de – negatieve – rapportage over een koppeling tussen personenauto en caravan, van het merk Stabifix.

Ter opfrissing van het geheugen: de broodzaak betrof de inkoop van de Consumentenbond van een niet correcte hoeveelheid broden. In de testresultaten kwam Natuurvoedingwinkel Zonnemaire uit Rotterdam slecht uit de verf. De door de bond toegestuurde kassabonnen – vreemd genoeg volgens haar later ‘slechts bestemd voor interne declaraties’ – konden echter onmogelijk afkomstig zijn van Zonnemaire. Zonnemaire wist publicatie te voorkomen, maar in het wel gepubliceerde onderzoek naar een groot aantal andere natuurvoedingwinkels werden ook onregelmatigheden ontdekt.

Sanders, de uitvinder van de Stabifix,

hij net als de meeste burgers altijd heeft gemeend dat rechters onpartijdig zijn, dat advocaten met open vizier en zonder oog voor mogelijke repercussies partij kiezen en dat consumentenorganisaties objectief onderzoek verrichten naar producten op de markt. Maar dit beeld is verdwenen.

Tegenwoordig gaat hij ervan uit dat rechters door hun nevenfuncties of connecties met (grote) advocatenkantoren niet in staat zijn om een onafhankelijk oordeel te vellen, dat advocaten hun oor laten hangen naar hun eigenbelang en dat consumentenorganisaties mede door verregaande commercialisering onderzoeken manipuleren om zodoende hun eigen positie te verstevigen.

Na de inleiding volgen twee eveneens inleidende hoofdstukken over de krampachtigheid waarmee openbare uitspraken worden beschermd en over de tuchtrechtpraak van advocatuur en notariaat. Ruijs wijdt een apart hoofdstuk aan de advocatuur. Behoudens de advocaten Zegers uit Volendam en de Bruin uit Rotterdam kan

De bakkers en de uitvinder stuiten volgens de auteur op onverschilligheid, arrogantie en belangenverstremgeling tussen advocaten en rechters

was gevraagd of hij zijn uitvinding van het predikaat ANWB-keurmerk wilde laten voorzien, kosten f 17.500, hetgeen Sanders weigerde. Kort daarop publiceerde de ANWB een rapport van TNO waarbij de Stabifix als ondeugdelijk uit de bus kwam.

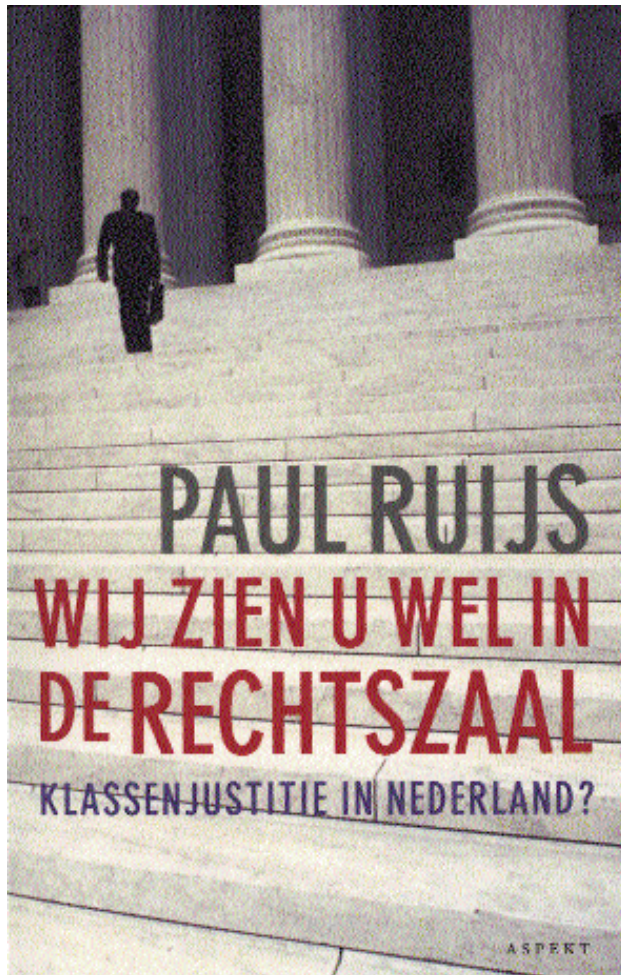
Weinig sympathie

Ruijs' uitgangspunt bij de beschrijving van de vele procedures die hieruit voortvloeiden is een belangenverstremgeling tussen advocaten, rechters, notarissen en consumentenorganisaties. In de inleiding schrijft hij dat

onze beroepsgroep op weinig sympathie rekenen. Er is, aldus Ruijs, ‘geen enkele aanwijsbare reden om advocaten qua betrouwbaarheid en fatsoen hoger aan te slaan dan een tweedehands autoverkoper, makelaar, kroegbaas, burgemeester of politicus.’

Dit rijtje had nog uitgebreid kunnen worden, want Ruijs heeft in zoverre gelijk dat het allemaal mensen zijn en van advocaten moet worden gezegd dat niets menselijk ze vreemd is. Anders gezegd: je hebt hele goede advocaten, hele slechte en alles

Boekbespreking

wat er tussenin zit. Deze nuancering lijkt aan Ruijs niet besteed, al neemt hij vooral advocaten van grote kantoren op de korrel, advocaten van kantoren als Pels Rijcken, de Brauw Blackstone Westbroek, Stibbe en Trenite Van Doorne, zoals het toen nog heette.

Enkele voorbeelden: AR-lid Fransen van de Putte (nu Van Doorne) wordt als voorbeeld genoemd van de advocaat dat tevens rechter plaatsvervanger in de 'eigen 'rechtbank' is. Volgens Ruijs is dat type met geen stok naar een andere rechtbank te slaan. De advocaat van de Consumentenbond, mr. Taekema (De Brauw) is een meester in het 'ongegeneerd bekladden van je tegenstander'. De eigen advocaat van de bakkers, mr. Statius van Eps (tegenwoordig bij Promes Van Doorne, Curaçao) 'hoorde en vond niets verdachts aan de relaties tussen

Consumentenbond en de Haagse rechtbank' en 'wilde niet weten hoe het zat'.

Eind van liedje

Na deze inleiding, zo lijkt Ruijs te zeggen, was het al vrijwel onmogelijk om in de broodzaak en Stabifix-kwestie in de rechtszaal een poot aan de grond te krijgen. Wat de bakkers of Sanders ook aanvoerden, zij stuiten op een muur van onverschilligheid, arrogantie of misplaatst dedain. Bovendien kregen ze te maken met, zoals Ruijs de lezer wil doen geloven, een ondoorzichtige belangenverstrengeling tussen advocaten, rechters en consumentenorganisaties. Eind van het liedje is dat zowel de bakkers als Sanders weliswaar punten scoren, maar dat de overwinning –

onverschillig of dat in de civiele of strafrechtsfeer ligt – keer op keer naar ANWB Consumentenbond of TNO gaat.

Mr. P.P.M. Ruijs lijkt in zijn boek alsnog het overtuigende bewijs op tafel te willen leggen. Hij maakt zonder meer aannemelijk dat er met de feiten is gegoocheld maar kan vervolgens niet begrijpen dat er geen recht gedaan wordt. De enige reden die hij daarvoor kan bedenken is (uitsluiten moeten we dat overigens nooit) dat tegenpartij, advocaat en rechter allemaal dezelfde

nestgeur hebben. Wat hij daarbij uit het oog verliest is dat de feiten de vordering moeten kunnen dragen. Uit het geklungel van de Consumentenbond met de kasabonnetjes kan bijvoorbeeld nog niet worden geconcludeerd dat de bond de zaak opzettelijk heeft lopen flessen. Een vordering ex art. 12 Sv wordt dan bepaald geen sinecure.

Gymnastiek

Ruijs schrijft in een leesbare, vlotte stijl, al wordt van de lezer wel enige gymnastiek gevergd. De auteur heeft er bijvoorbeeld voor gekozen de broodzaak en de Stabifixkwestie om en om in een hoofdstuk te behandelen, als waren het twee lianen die zich tegelijkertijd slingerend omhoog bewegen. Bovendien valt Ruijs regelmatig in herhaling, bijvoorbeeld als het gaat om de nevenfuncties van de rechterlijke macht en het instituut van de rechter-plaatsvervanger. Ten slotte sleept hij er ook nog allerhande zaken bij die de aandacht van de lezer afleiden, zoals het onderzoek naar Vie d'Or en naar ANWB-rijsscholen. Een eindredacteur had wat meer lijn kunnen aanbrengen en de lezer enig leed kunnen besparen.

Na lezing moest ik denken aan het merkwaardige boek van de engelsman Wilkins, die met evenveel overtuiging en zeggingskracht als Ruijs bij hoog en bij laag verkondigde dat het oude Griekenland diende te worden gesitueerd in de provincie Zeeland. Ik wil het graag geloven. n

Wij zien u wel in de rechtszaal

Paul Ruijs

2001, ISBN 90 5911-0-11-0

uitgever Perry Pierik/ Uitgeverij Aspekt
tel. 0346-353895